

Rapport projekt 500 328, samverkan/påverkan om Norrlandsälvarna 2016

Syftet med finansieringen var: Utveckla och stärka samverkan med övriga Norrlandsälvar för att bli en starkare röst gentemot beslutsfattande politiker och myndighetspersoner. Berörda älvar samlas under Norrälvar.se och berör Luleälen, Skellefteälven, Ångermanälven, Indalsälven och Ljusnan. Även Umeälven, Ljungan och Dalälven kan bli aktuella. Möjliggöra nätverksträffar, seminarier, insamling och presentation av faktaunderlag etc. Det är tex. oklart hur miljökvalitetsnormen GEP ska förstås. Fortsatt och intensifierat påverkans- och informationsarbete för att synliggöra problemen med nuvarande ohållbara, storskaliga vattenkraft i Lule älvdal och övriga berörda älvdalar med mycket långtgående samhällsekonomiskt negativa konsekvenser socialt, ekonomiskt och ekologiskt. Möjliggöra "Letsi pilotprojekt".

Förväntat utfall var: Att under 2016 formalisera och bilda en ideell förening "Norrälvar", fristående från miljöorganisationerna. Att genom nätverksträffar utöka antalet anslutna politiker och organisationer samt att ta fram en strategi för fortsatt påverkansarbete. Att fortsätta synas i media och stärka vår röst som en lobbying-organisation och på sikt bli en remissinstans i frågor rörande storskalig vattenkraft.

Verkligt utfall – landsbygdsutveckling och opinionsbildning

Tack vare ett stort bidrag från WWF och ett mindre från Sportfiskarna, har LÄS åstadkommit en rad aktiviteter, nätverkande och påverkansarbete under 2016, se utfall (bilaga 1). Genom idogt arbete har vi under året mobiliserat en styrelse och registrerat föreningen Norrälvar som är ett samarbete om kraftverksälvar i Norrland för miljöanpassad vattenkraft. LÄS har utökat sitt nätverk med representanter från Harads och Boden.

Jokkmokks marknad: Några personer från LÄS deltog i Vattenfalls tälktåtor under marknaden, mejlade frågor i förväg till media och VD Magnus Hall och landshövding Sven-Erik Österberg. Det var en mycket välregisserad och påkostad evenemang, där endast en handfull frågor hann ställas – resten av tiden gick åt till panelsamtal och intetsägande publikfrågor med några förutbestämda svar att välja på.

Debattartiklar VT-16: Under våren har vi samordnat och publicerat tre artiklar i åtta tidningar (17 publiceringar varav två i rikstidning Dagens Samhälle) med totalt 39 politiker och organisationer som undertecknare (bilaga 2). Artiklarna har skickats till ca 100 mediekontakter och har delats av oss i ett tiotal Facebook-grupper. Sedan har artiklarna delats vidare och fått stor spridning. Vi har utvecklat en gemensam hemsida för LÄS och Norrälvar, med länkar lets.eu, lulealv.se, luleriver.eu som alla leder till samma startsida, samt norrälvar.se som leder till en egen flik på samma hemsida. Hemsidan är översättningsbar via google till 90 språk.

Seminarium och flyer med Gröna kvinnor: I maj och juni samarbetade vi med föreningen Gröna kvinnor om informationsspridning och omställning av storskalig vattenkraft samt tog fram ett informationsblad/flyer (bilaga 3) som Gröna kvinnor bekostade tryck av 700 ex för. Vi samarrangerade ett seminarium i Gnesta den 25 maj, "Storskalig vattenkraft och jämställdhet - träff i Gnesta!" (bilaga 4) om miljöpåverkan och möjligheter, med fokus Luleälven.

Flyer riksdagen och landsbygdsriksdagen: Den 8 juni besöktes Riksdagen där vi delade ut flyern till alla riksdagsledamöter samt träffade miljöpartiets talesperson för folkhälsofrågor i Socialutskottet, Stefan Nilsson, som även engagerar sig i energifrågor. Vi besökte och delade ut vårt informationsblad på Hela Sverige Ska Levas (HSSL) Landsbygdsriksdag som i år hölls på Gotland 26-29 maj. Vi avtalade möte med HSSL Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland och hade givande samtal. Då arbetet med LÄS startade ur ett HSSL-projekt i Norrbotten 2011 som mynnade i en utvecklingsplan för Vuollerim, ansökte LÄS om officiellt medlemskap i HSSL Norrbotten, men nekades inträde pga. "för smal" verksamhet (!) (får de göra så? De har statlig finansiering).

Nätverkande: Under sommaren planerade vi och bjöd in till studieresa längs Luleälven dagen efter konferensen Fiskmarknad som arrangerades i Luleå 23-25 augusti (bilaga 5). Inbjudan mejlades ut till ca 660 mejladresser, alla riksdagsledamöter i norrlandsläna och Värmland, till alla i Miljö- och Jordbruks-, Näringslivs- och Socialutskotten, registrator på departementen samt till tio ministrar. Dessutom till alla som får information via mejl gällande Norrälvar och övriga kontakter vi har. Tre personer från LÄS har rest till Gotland (maj), 1-3 personer till Norrbotten 8 gånger under året (februari, juni 2 ggr, juli, augusti, september, oktober, november, några gånger med stopp längs vägen norrut), två till Stockholm (april, juni), en till Tällberg (december), samt ett antal resor för samordning inom södra Stockholmsregionen.

Konferens Fiskmarknad: På konferensen närvarade drygt 200 personer, och från LÄS/Norrälvar var vi 9 personer som deltog med tydliga t-shirts för att synas. Vi hade en monter med karta över Luleälven och Vattenfalls 15 kraftverk markerade, samt torrfåra, underjordisk tunnel, en informationsaffisch (bilaga 6) och en rollup samt fysiska stenar för att illustrera torrfåror. Se foton nedan av Siri Lundström. Besökare i montern fick informations-bladet samt inbjudan med program för studieresan dagen efter konferensen. Under veckan blev vi intervjuade av Norrländska Socialdemokraten (NSD) och av SVT lokalnnyheter som sändes flera dagar i rad som en "debatt" med miljöchef Rikard Holmgren på Vattenfall som motpart.

Studieresa längs Lule älvdal: Den 26 augusti arrangerade LÄS studieresa längs Luleälven, där nuvarande problem och möjliga lösningar på hållbar vattenkraft presenterades. Inbjudan hade mejlats ut till ca 660 personer. Ca 30 personer, varav en (1) riksdagsledamot, Birger Lahti (v) deltog och några lokalpolitiker. Vi började dagen med korta presentationer i Vuollerim Folkets hus. Alla hushåll i bygden, ca 600 personer hade fått inbjudan, vilken även hade publicerats på byns Facebooksida och i det fysiska byabladet. Därefter besöktes de 5 sista kraftverken från Letsi torrfåra ner till Boden, med lunchstopp vid 6000 år gamla bosättningar på älvnäset mellan Stora och Lilla Luleälvs möte.

En rolig sidovinst av studieresan blev, att dagen efter startades en ny lokalgrupp i Norrbotten inom Gröna kvinnor.

Filmreportage HT-16: En dokumentärfilmare bad oss arrangera ett besök längs Lule älvdal, varvid vi besökte dels Letsi torrfåra och dels nedströms Ligga kraftverk vid en 7000 år gammal grav som håller på att erodera bort. KIT kontaktade oss för att spela in video- och skriva tidningsreportage.

Nätverket Norrälvar: Vi har mejlat ut information och avstämningar 26 gånger under året till de som står bakom Norrälvar, samt 11 gånger till ytterligare 135 adresser som supportar vårt arbete.

Bildande av föreningen Norrälvar: Under hösten har en styrelse träffats och konstituerat sig för Norrälvar som fått organisationsnummer 802506-0677 (bilaga 7 och 8).

Deltagande vid möten: Den 17 maj deltog LÄS vid Jordbruksverkets möte i Stockholm "Utvärdering av Landsbygdsprogrammet 2007-2013". Den 7 december deltog LÄS som enda representant från Norrbotten vid det årliga "dialogmötet" i Tällberg.

Debattartiklar HT-16: Siri Lundström har som talesperson för Norrälvar fått fem debattartiklar publicerade i tio tidningar under hösten, varav tre nationella (Dagens Samhälle, ETC och SVT Opinion). Länkar finns på Norrälvar.se samt under fliken LÄS påverkan. Sammantaget har artiklarna fått stor spridning via sociala medier, där de lästs och delats några tusen gånger.

Vidare information: På norrälvar.se syns namn på alla som hittills anslutit sig till samarbetet och länkar till alla tidningsartiklar som vi fått publicerade. På luleälv.se under fliken "Påverkan" syns skrivelser som LÄS fått diarieförda under de senaste åren mm.

Bilagor

1. Budgetuppföljning
2. Informationsblad om Norrälvar.se:s första år
3. Flyer tvåsidig, lämnad till alla riksdagsledamöter och på Landsbygdsriksdagen på Gotland
4. Inbjudan infomöte Gnesta
5. Inbjudan/program studieresa 26 augusti längs Lule älvdal
6. Affisch
7. Stadgar föreningen Norrälvar

För LÄS, genom
Siri Lundström, Hölö 29/12-16

Bilder nedan från konferensen Fiskmarknad 23-25 augusti samt studieresa 26 augusti, foto Siri Lundström.

LÄS/Norrälvars monter, samtal med Claes Hedenström Vattenfall. Baksida av LÄS tröja.

LÄS/Norrälvars monter i bakgrunden, på konferens Fiskmarknad Luleå 24-26 augusti.

Konferenssalen Fiskmarknad. LÄS/Norrälvar representerades av 9 personer i LÄS-tröjor. Landshövding/ordf Bottenvikens Vattendistrikt på främre raden.

Lule Älvdals Serviceorgan

Studieresa längs Lule älvdal 26/8. Inledning Folkets hus, Vuollerim. Ca 30 personer deltog.

Erik Sjölander, Fisk och vattenvård, informerade bl.a. om juridik och miljödömmar.

Besök Letsi kraftverk och torrfåra. Fiskekonsulent Dan Ojanlatva guidar.

Torrfåra nedan Letsi kraftverk.

Letsidammen i bakgrunden. Från vänster lokalbo Padjerim, Gustav (Bollnäs), Erik (Norrälvar), Siri (LÄS/Norrälvar), Ewa (Gröna kvinnor), Siv (Fjällorna), Dan

(Jokkmokk).

Älvnäset, 6000 år gamla bosättningar vid mötet Lilla/Stora Luleälv. Arkeolog Magnus Sjögren guidar.

Lule Älvdals Serviceorgan

Lunchbesök Älvnäset, sovvas på murrikka.

Besök Laxholmen, Harads, bredvid Laxede kraftverk. Historisk laxplats, fångster från 1300-talet.

Besök Börstingens fiskeklubb, bredvid Bodens kraftverk. Guidning från klubben och från laxodlingen i närheten.